Journal of Education Graduate Studies Research
Khon Kaen University
Vol.5, No.2, Apr. - Jun., 2011

การศึกษาความสามารถในการตัดสินใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)

A Study of Matayomsuksa 5 Students' Decision-Making Ability and Learning Achievement, Learning Substance 2, Rights and Duties of Citizens, Culture, and Livelihood in Society by using Problem-Based Learning (PBL)

ภารดี สงวนศิลป์ (Paradee Sangaunsil)*
อังคณา ตุงคะสมิต (Angkana Tungkasamit, Ph.D.)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการตัดสินใจของนักเรียนที่เรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) และ 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยให้นักเรียนร้อยละ 70 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร้อยละ 70 ขึ้นไป ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว (One-Shot Case Study) กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 34 คน โรงเรียนโนนสังวิทยาคาร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม จำนวน 9 แผน แบบวัดความสามารถในการตัดสินใจ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยการวัดความสามารถในการตัดสินใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สาระ2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม โดยใช้รูปแบบการสอนแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL) พบว่าจำนวนนักเรียนร้อยละ 79.25 มีคะแนนความสามารถในการตัดสินใจ คิดเป็นร้อยละ 75.20 ของคะแนนเต็มซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือนักเรียนร้อยละ 70 มีความสามารถในการตัดสินใจ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

2. ผลการวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในสาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม โดยใช้รูปแบบการสอนแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL) พบว่านักเรียนจำนวนร้อยละ 82.35 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.29 ของคะแนนเต็มซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือนักเรียนร้อยละ 70 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study decision- making ability of students taught by Problem-Based Learning (PBL) so that 70% of students would have decision-making ability 70% up, and 2) to study Matayomsuksa 5 Students' learning achievement on Learning Substance 2, Rights and Duties of Citizens, Culture,

คำสำคัญ: การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ความสามารถในการตัดสินใจ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
KeyWords: Problem-Based Learning,Decision-Making Ability Learning Achievement

* *นักศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (การสอนสังคมศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*
** *ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*

and Livelihood in Society, so that 70% of students would have their learning achievement 70% up. The design of this study was One-Shot Case Study. The target group included 34 Matayomsuksa 5/1 Students in Nonesang-wittayakan School, studying during the first semester of 2010 school year. The instruments using in this study were: 1) Nine Knowledge Management Plans as Problem-Based Learning (PBL), Learning Substance 2, Civics, Culture, and Livelihood in Society, 2) the Decision-Making Scale, and 3) the Learning Achievement Test. Data were analyzed by using statistic as the Mean, S.D., and Percentage.

The research findings found that:

1) For the findings of Matayomsuksa 5 Students' decision-making ability, Learning Substance 2, Rights and Duties of Citizens, Culture, and Livelihood in Society, by using Problem-Based Learning (PBL), found that 79.25% of students had decision-making ability 70% up which was higher than the specified criterion that 70% of students would have decision-making 70% up.

2) For Matayomsuksa 5 Students' learning achievement in Learning Substance 2, Rights and Duties of Citizens, Culture, and Livelihood in Society by using Problem-Based Learning (PBL), found that 82.35% of students had learning achievement 70% up which was higher than the specified criterion that 70% of students would have learning achievement 70% up.

ความเป็นมาและความสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 กำหนดให้มีการพัฒนาทักษะการคิดแก่ผู้เรียนดังปรากฏในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยกำหนดให้สถานศึกษาให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้สร้างโอกาส ให้คนไทยทุกคนคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผลสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้นวิธีสำคัญที่จะสร้างและพัฒนาคนหรือผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองสามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้เรียนมีทักษะการคิด การจัดการและเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ การสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาด้วยตนเองและในระบบกลุ่ม เพราะเป็นการ ปรับตัวต่อไปของชีวิต ผู้เรียนต้องพบกับการเปลี่ยนแปลง ของสังคม สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องอย่างมากมาย การคิดต้องใช้เวลาในการฝึกฝนผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิดเพื่อพัฒนาการคิดระดับสูงขึ้น (ประเวศ วะสี, 2542) การคิดจึงมีความสำคัญเป็นไปเพื่อการดำรงอยู่ของ ชีวิตที่เพียบพร้อมด้วยภูมิปัญญาไม่ว่าจะเป็นการคิดวางแผนคิดพัฒนา คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา หรือคิดตัดสินใจ (ยุดา รักไทย, 2542)

เป้าหมายการเรียนรู้ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มุ่งสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้สร้างโอกาสให้คนไทยคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผลสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ให้ผู้เรียนมี กระบวนการคิด และมาตรฐานการเรียนรู้ที่ 4 กำหนดให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์นำความรู้มาใช้การเลือกคิดตัดสินใจที่เหมาะสม การประยุกต์ความรู้มาเพื่อใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหาและพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มความสามารถโดยการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพด้วยการปฏิรูปปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคิดและตัดสินใจเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เลือกเรียนในสิ่งที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด สามารถแสวงหาความรู้ และฝึกการปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริง รู้จักคิดเลือกตัดสินใจด้วยเหตุผลที่ถูกต้อง วิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยตนเอง เร่งปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระบบ

วิถีชีวิตไทยที่ดีงาม เพื่อพัฒนาคนไทย ให้ถึงพร้อมด้วยภูมิรู้และภูมิธรรม และอยู่รวมกันในสังคมไทยอย่างสมานฉันท์ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน กลมกลืนกับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

การเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมุ่งให้ผู้เรียนเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและคิดตัดสินใจ ทักษะเฉพาะด้านสนองตอบความสามารถ ความถนัดความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยีทักษะกระบวนการคิดขั้นสูงสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ(กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ, 2546) การจัดหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจึงเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของมนุษย์การอยู่ร่วมกันในสังคมนอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจตนเอง และผู้อื่นสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก (กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จะเห็นได้ว่าทักษะการคิดเป็นทักษะที่ควรปลูกฝังในตัวผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2545) ได้สรุปว่าการเตรียมผู้เรียนให้พร้อม ที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคตจำเป็นต้องปลูกฝังให้นักเรียนให้มีทักษะการคิดและทักษะในการตัดสินใจผู้เรียนต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลและสามารถปรับแปลงข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาได้ ดังนั้นการคิดจึงมีความสำคัญมากในการเป็นพื้นฐานสำหรับการเลือก และการตัดสินใจ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในชีวิตประจำวันเราต้องใช้ความคิด พบปัญหา การเลือกการตัดสินใจ เพื่อให้ได้กระทำในสิ่งที่ดี ถูกต้อง พอใจหรือแก้ไขปัญหาได้ในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญตลอดเวลา การใช้ความคิดและการวิเคราะห์หาเหตุผลในการแก้ปัญหาโดยต้องตัดสินใจจึงเป็นกระบวนการคิดที่ต้อง ประกอบด้วยเหตุผลอันเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งในการดำเนินชีวิตในสังคมของมนุษย์ในยุคปัจจุบันการฝึกใช้ความคิดหรือฝึกกระบวนการคิดอย่างมีระบบระเบียบกอปรด้วยเหตุและผลเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของสมองในการคิด แต่พบว่าคุณภาพการศึกษาไทยมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของอีกหลายประเทศในระดับเดียวกันปัญหาหลักของกระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบันพบว่า การที่ครูใช้การสอนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ซึ่งมีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกัน ทำให้เด็กและเยาวชนไม่ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ขาดการปลูกฝังลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การคิดวิเคราะห์ และใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาในการตัดสินใจนอกจากนั้นวิธีการสอนของครูยังใช้วิธีการบอกความรู้ โดยยึดวิชาเป็นตัวตั้ง ไม่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเผชิญและแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

สภาพการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนโนนสังวิทยาคาร จากการสังเกตการเรียนการสอนพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในปีการศึกษา 2550 มีแนวโน้มลดต่ำลงเนื่องจากนักเรียนขาดทักษะกระบวนการคิดตัดสินใจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประเมินมาตรฐานที่ 4 คือผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์คิดอย่างมีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ (รายงานประกันคุณภาพโรงเรียนโนนสังวิทยาคาร, 2551)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ารูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานความสามารถในการตัดสินใจและเป็นยุทธวิธีในการแก้ปัญหาและวิกฤตชาติคือการแสวงหาวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดในเชิงเหตุผล มองเห็นปัญหาและหาเหตุผลเสาะแสวงหาความรู้เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ซึ่งการสอนให้นักเรียนมีทักษะในการคิดนั้นมีหลายวิธีด้วยกัน วิธีการหนึ่งก็คือรูปแบบการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน(Problem-Based Learning : PBL) เป็นกระบวนการทำงานที่ต้องอาศัยความเข้าใจและแก้ไขปัญหาเป็นหลักโดยมีเป้าหมายกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด การคิดวิเคราะห์ การคิดตัดสินใจ คิดแบบมีวิจารณญาณ เกิดความเชื่อมั่นในตนเองมีทักษะในการเผชิญกับปัญหาหรืออุปสรรค เปลี่ยนบทบาทการเรียนรู้จากผู้รับมาเป็นการแสวงหาความรู้จากสื่อแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน (มัณฑรา ธรรมบุศย์, 2545) สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (2548) ได้กล่าวถึงลักษณะเด่นของการจัดการเรียนจากการใช้ปัญหาเป็นฐานด้วยการสืบค้นข้อมูล อภิปรายกลุ่มเพื่อหาเหตุผลให้เข้าใจปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาเลือกและตัดสินใจ

การอภิปราย แสดงความคิดเห็นหาข้อสรุปอย่างมีเหตุผลร่วมกัน จนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง และสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้ ผู้เรียนเกิดความรู้สึกทางด้านอารมณ์ ตรวจสอบค่านิยมส่วนตัวและ ค่านิยมในสังคม ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจเลือกค่านิยมได้ด้วยตนเอง โดยพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบด้วยเหตุผล (บุปผา เมฆศรีทองคำ, 2545)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำรูปแบบการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน(PBL) ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้พัฒนาด้านการคิด เป็นการให้ผู้เรียนค้นพบเหตุผลด้วยตนเอง จะทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการตัดสินใจสูงขึ้น ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์และสามารถนำไปพัฒนาการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิตในสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการตัดสินใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)โดยนักเรียน ร้อยละ 70 มีความสามารถในการตัดสินใจ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) โดยนักเรียนร้อยละ 70 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนโนนสังวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 เลย-หนองบัวลำภู ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 34 คน การวิจัยใช้รูปแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว (One - Shot Case Study) (ความสามารถในการตัดสินใจและผลทางการเรียน)

1. ตัวแปรในการวิจัย

1) ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)

2) ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการตัดสินใจ และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

2) แบบวัดความสามารถในการตัดสินใจ สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม หน่วยการเรียนรู้

3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จากคะแนนความสามารถในการตัดสินใจและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านความสามารถในการตัดสินใจ พบว่า มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ คือคิดเป็นร้อยละ 79.25 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละที่กำหนดไว้

2. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 82.35 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่ง เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความสามารถในการตัดสินใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม โดยใช้รูปแบบการสอนแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

ความสามารถในการตัดสินใจ

การที่นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการตัดสินใจสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือจำนวนนักเรียนร้อยละ 70 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ได้ปฏิบัติกิจกรรมที่เรียนรู้จากสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจเพื่อเป็นข้อมูลในการเลือกจากสถานการณ์ว่ามีทางเลือกใดบ้างทางที่เหมาะสมที่สุดเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ นักเรียนได้ร่วมวางแผนและ

ลงมือแสวงหาความรู้ ผู้เรียนได้ดำเนินการแสวงหาความรู้ เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลงาน และเชื่อมโยงปัญหาใหม่ได้ ในขั้นเสนอปัญหาและพิจารณาปัญหา นักเรียนจะเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ที่ชวนให้งุนงงสงสัย ผู้สอนเพียงกระตุ้นโดยการใช้คำถามเพื่อฝึกทักษะการสังเกต และการฝึกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง และเพื่อท้าทายให้ผู้เรียนพยายามหาทางเสาะแสวงหาข้อมูล หรือวิธีการพิสูจน์ทดสอบความคิดของตน เมื่อมีความแตกต่างทางความคิดเกิดขึ้น นักเรียนจะเกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากตัดสินใจเลือกในทางที่ถูกต้อง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิจัยพบว่าจำนวนนักเรียน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 82.35 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนที่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ได้ร่วมกันกำหนดปัญหาวางแผนแสวงหาความรู้พร้อมทั้งสรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและนำเสนอข้อมูลอภิปรายผลด้วยตนเอง อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ได้ฝึกปฏิบัติทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกมากขึ้นเน้นกระบวนการในการทำงานกลุ่ม ความสามัคคีช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม อีกทั้งเป็นกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถของนักเรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมลักษณะนี้ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบร่วมกันภายในกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยคิดร่วมแก้ปัญหาร่วมกันส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียนสูงขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทร์ ติยะวงศ์ (2549) สายใจ จำปาหวาย (2549) นารีรัตน์ ศิริอนันต์ (2550) และปราณี หีบแก้ว (2551) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากที่ได้รับการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตแบบบันทึกการสอนนักเรียนมีความกล้าแสดงความคิดเห็น มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความสนุกสนานเพลิดเพลินกับการวางแผนทำงานอย่างเป็นระบบในการสืบค้นหาข้อมูลในขณะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่ตึงเครียด สนุกสนาน เพลิดเพลินและมีการวางแผนการทำงานกลุ่มอย่างเป็นระบบก่อนลงมือค้นหาข้อมูล นักเรียนมีความสุขในการเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนและเข้าใจบทเรียนดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ในการจัดกิจกรรมเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ประกอบด้วยขั้นตอนที่หลากหลายอาจทำให้ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมมากกว่าที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนอาจยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม

2. ในการจัดกิจกรรมการกำหนดปัญหาให้นักเรียนศึกษาครูควรใช้ เป็นเรื่องใกล้ตัว นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. ในการสอนด้วยวิธีการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานผู้สอนควรใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เนื่องจากในการทดลองพบว่าหลังจากที่ใช้วิธีการสอนแบบปัญหาเป็นฐานไประยะหนึ่งนักเรียนรู้สึกเบื่อหน่าย

4. ควรใช้รูปแบบการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ในการศึกษาหรือพัฒนาทักษะขั้นสูงอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการตัดสินใจ เช่น การคิดวิเคราะห์การคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสังเคราะห์ หรือ สร้างสรรค์ในรายวิชาที่รับผิดชอบสอน

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.

_____. กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2550.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **ร่วมคิดร่วมเขียนปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

จันทร์ ติยวงศ์. (2549). **รูปแบบการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเนื้อหาและกระบวนการทางคณิตศาสตร์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บุปผา เมฆศรีทองคำ. (2545). **การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์สำหรับนักศึกษาวารสารศาสตร์.** กรุงเทพฯ: ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประเวศ วะสี. (2542). **กระบวนการทางปัญญา.** กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์ สำนักคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ.

ปราณี หีบแก้ว. (2551). **การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem–Based Learning : PBL).** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มัณฑรา ธรรมบุศย์. (2545). **การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน PBL (Problem-based Learning).** วารสารวิชาการ, 5 (2), 11-17.

ยุดา รักไทย. (2542). **เทคนิคการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ.** กรุงเทพฯ: เอ็กซเบอร์เน็ท.

โรงเรียนโนนสังวิทยาคาร. (2551). **รายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2550.** หนองบัวลำภู: โรงเรียนโนนสังวิทยาคาร.

สายใจ จำปาหวาย. (2549). **ผลการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและรูปแบบของ สสวท. เรื่องบทประยุกต์ที่มีต่อผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.** วิทยานิพนธ์ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). **การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน.** กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.